

RS registrator
Region Gotland / registrator-rs@gotland.se

RS 2017/322

Remiss. Länsplan för regional transportinfrastruktur för Gotlands län 2018-2029

Yttrande över förslaget till länsplan

Naturskyddsföreningen Gotland har tagit del av nämnda remiss samt Trafikverkets rapport Transportsystemet Gotland, Bristbeskrivning 2017-05-24, och framför följande kortfattade synpunkter.

Föreningen instämmer i huvudsak med de mål som anges i remissen samt beskrivningen av förutsättningar och nuläge. Föreningen instämmer även med bristbeskrivningen i Trafikverkets rapport.

Vi saknar en diskussion om vilka av de delvis motstridiga målen som ska prioriteras samt vilka åtgärder som krävs för att uppnå dessa mål, liksom en diskussion om vilka konsekvenser dessa får för bland annat naturen och miljön (t ex i form av en miljökonsekvensbeskrivning). Vi saknar alltså en genomarbetad mål-medelanalys. Framförallt saknar vi en genomgång och prioritering av åtgärder som krävs för att uppnå de politiskt beslutade klimatpolitiska målen som redovisas i remissen.

Vi anser att de klimatpolitiska målen måste vara överordnade och styrande.

Vi anser exempelvis att åtgärder för att förbättra vägstandard och snabbhet i vägnätet, även om de är önskvärda av andra skäl, riskerar att ytterligare öka vägtransporterna och försvåra möjligheterna att öka kollektivtrafikens andel. Åtgärderna riskerar därmed att motverka de överordnade klimatpolitiska målen.

Vi anser vidare att översiktsplanens visioner om att de större länsvägarna ska utvecklas till effektiva och trafiksäkra transportsträckor för persontrafik och gods, samt att breddningar och uträningar av länsvägar ska prioriteras för att undvika ytterligare hastighetssänkningar, också motverkar de klimatpolitiska målen.

Vi anser slutligen att avsnittet "Förslag till åtgärder" måste utvecklas och preciseras för att kunna ligga till grund för prioriteringar och beslut.

Remissförslaget i korthet.

Länsplanen ska som det står i remissen beskriva vilka åtgärder som bör prioriteras för att bidra till att det övergripande transportpolitiska målet samt de jämbördiga funktions- och hänsynsmålen nås.

Övergripande transportpolitiskt mål är enligt remissen att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning. Transportsystemets utformning ska också bidra till att det övergripande generationsmålet för miljö och miljö kvalitetsmålen nås. Regionala mål är bland annat att alla människor på Gotland ska ha möjlighet att effektivt, säkert och på miljömässigt långsiktigt hållbart vis förflytta sig mellan bostad, arbete osv samt att krympa avstånden på Gotland genom att 140-vägarna utvecklas till snabba och säkra matarvägar och kollektivtrafikens stomlinjer byggs ut.

Riksdagen har beslutat om ett klimatpolitiskt ramverk som bland annat säger att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. För inrikes transporter gäller att växthusgasutsläppen ska ha minskat med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010 (exklusive inrikes luftfart). Regeringen framhåller i sitt uppdrag om infrastrukturplanering att transportsektorns klimatpåverkan måste minska kraftigt jämfört med dagens nivå, och länen uppmanas att beakta klimatutmaningen.

På Gotland svarade transportererna år 2014 för 70 % av Gotlands klimatpåverkande utsläpp vilket visar transporterens dominans ifråga om klimatutsläpp. I remissen framhålls Gotlands höga bilberoende beroende på brist på alternativ till att resa med bil och en låg utbytestakt av bilar. Samtidigt sägs att för att stärka och utveckla Gotlands konkurrenskraft krävs en mycket god tillgänglighet, i form av ett väl fungerande transportsystem och en anpassad infrastruktur. Det framhålls att de areella näringarna, livsmedelsindustrin, stenindustrin och besöksnäringen är viktiga näringar på Gotland som samtliga är starkt kommunikationsberoende. Region Gotlands tillväxtprogram 2016–2020 anger att tillväxt och näringslivsutveckling ställer krav på fungerande infrastruktur och kommunikationssystem och att säkra och snabba resor och transporter till arbete och service på ön är en förutsättning för människor och företagande.

Enligt översiktsplanen Bygg Gotland ska det övergripande vägnätet utvecklas så att goda förbindelser till och från tätorterna, för pendling till arbete och utbildning, långsiktigt säkerställs. Det innebär att de större länsvägarna ska utvecklas till effektiva och trafiksäkra transportsträckor för persontrafik och godshantering. För att höja trafiksäkerheten och undvika ytterligare hastighetssänkningar ska breddningar och uträtningar av länsvägar prioriteras.

Enligt Trafikverkets rapport är resandet med kollektivtrafik lågt på Gotland och jämfört med övriga Sverige har Gotland lägst antal resor per invånare med kollektivtrafik. Utbudet per person är också minst i landet. I samband med planerad samordning av kollektivtrafiken till år 2019 förväntas enligt remissen fler resenärer resa kollektivt, men det framgår inte vad denna bedömning grundas på.

Trafikverkets rapport utpekar tre studier som är aktuella inom närtid för Gotland. Dessa gäller Färjeleden, väg 148 Lärbro, samt vattenskyddsåtgärder Visby. Vidare finns behov av fördjupade utredningar/åtgärdsvalsstudier gällande cykelplanering, följdinvesteringar på Fårö, följdinvesteringar Klintehamn, samt översyn av väg 148.

Vad gäller väg 148 förväntas trafiken öka när förbindelsen till Fårö förbättras. Vägen är ett viktigt kollektivtrafikstråk där konkurrenskraften mot bilen är svag på grund av långa restider.

Remissen innehåller en sammanställning av åtgärder som skulle kunna finansieras / medfinansieras i länsplanen eller har koppling till den. Det gäller bland annat Visby hamn och Klintehamns hamn där ökad färjetrafik och ökad godshantering samt den kommande kryssningskajen ger effekter på trafikmiljön och kräver åtgärder för en säkrare och tillgängligare trafikmiljö. Vidare omnämns förbättring av tillgänglighet och trafiksäkerhet till Visby flygplats, infrastrukturinvesteringar på Visborgsområdet, samt tillgänglighetsanpassning av buss-hållplatser inom kollektivtrafiken.

Beträffande det statliga vägnätet framhålls att breddning av väg 148 mellan Visby och Fårösund är viktiga att genomföra, liksom förbättrad standard på vägar som är viktiga för tillgängligheten på landsbygden.

Under avsnittet Förslag till åtgärder anges bland annat följande inriktning för val av åtgärder:

- Verka för ett långsiktigt hållbart kommunikationssystem.
- Säkra och snabba resor och transporter till arbete och service är en förutsättning för människor och företagande.
- Minskning av klimatpåverkande utsläpp med 45 % från år 1990 till 2020. Dock är det i denna tidsperiod i första hand andra sektorer som kommer att minska mest (oklart vad som menas, föreningens anm.) med anledning av det höga bilberoendet, få alternativ till bil och låg bilutbytestakt.
- Effektiva, tillgängliga, trygga och säkra gator, vägar, korsningar och gång- och cykelvägar.
- Kollektivtrafiken ska i högre grad kunna bli ett alternativ till bilåkande genom ombyggnad av hållplatser för ökad tillgänglighet och samordning av fysisk planering och kollektivtrafikplanering.

Avslutningsvis anges mycket kortfattade förslag till åtgärder under följande rubriker:

- Kollektivtrafik och tillgänglighetsanpassning.
- Trafiksäkerhet och trygghet, tillgänglighetsanpassning.
- Cykelutveckling.
- Stads- och tätortsutveckling.
- Övriga åtgärder: åtgärdsvalsstudier, förstudier, etc. Små och snabbt genomförbara åtgärder på det statliga vägnätet.

Naturskyddsföreningen Gotland

Anncatrin Hjernquist
ordförande

Anders Lekander
sekreterare